

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22116 - Educació Artística: Plàstica i Visual. Didàctica a l'escola primària
Grup	Grup 1, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	22116 - Educació Artística: Plàstica i Visual. Didàctica a l'escola primària
Crèdits	2,4 de presencials (60 hores) 3,6 de no presencials (90 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 2S, GEDP, GEP2 (Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Pere Capellà Simó pere.capella@uib.cat						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

L'assignatura *Educació artística: plàstica i visual. Didàctica a l'escola Primària* fa part de l'àrea curricular *Educació musical, plàstica i visual*. És de caràcter obligatori i s'imparteix durant el segon semestre del Segon curs del grau d'Educació Primària.

L'objectiu de l'assignatura és familiaritzar l'estudiant amb els mitjans crítics de la teoria, la història i la pràctica artística per tal de desenvolupar projectes didàctics aplicables a l'Escola Primària. Així mateix, l'assignatura preveu el creixement d'una obra plàstica personal, amb l'objecte de reflexionar sobre les metodologies didàctiques i les principals línies de recerca en educació artística.

Requisits

Entenem que l'alumne ha d'haver adquirit la capacitat de valorar les arts en qualsevol vessant.

Recomanables

Cal estar al corrent de les manifestacions artístiques a través de la visita regular a les exposicions i de la lectura dels mitjans especialitzats.

Competències

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22116 - Educació Artística: Plàstica i Visual. Didàctica a l'escola primària
Grup	Grup 1, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	A
Idioma	Català

Específiques

- * Conèixer el currículum escolar de l'educació artística, així com la creació de recursos a partir d'aquells continguts que permetin de fomentar la participació al llarg de la vida en activitats artístiques dins i fora de l'escola (2.5.2).
- * Conèixer, valorar i seleccionar obres artístiques de diverses èpoques, estils i cultures i els fonaments del patrimoni cultural (2.5.4).
- * Promoure i millorar la sensibilitat estètica mitjançant l'observació i anàlisi d'obres d'art (2.5.5).
- * Conèixer i dominar els principis d'expressió i comunicació plàstica, així com els fonaments del llenguatge visual, les tècniques de representació i el desenvolupament de la creativitat (2.5.7).

Genèriques

- * Conèixer els fonaments de l'Educació Primària, la seva relació interdisciplinària, els criteris d'avaluació i el cos de coneixements didàctics entorn dels procediments respectius d'ensenyament i aprenentatge en relació a l'educació infantil (1.2.2).
- * Analitzar i comprendre els processos educatius dins i fora de l'aula relatius al període 6-12 anys (1.2.3).

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

L'assignatura *Educació artística: plàstica i visual. Didàctica a l'escola Primària* s'estructura en relació als continguts següents:

- L'educació artística i el desenvolupament humà
- Percepció, expressió i creativitat
- La imatge. Conceptualització i materialització
- Aproximació a l'art del segle XX en totes les seves manifestacions plàstiques
- El Museu i la seva didàctica
- El currículum d'Educació Primària

Continguts temàtics

- I. Educació artística i desenvolupament humà
- II. El Museu i la seva didàctica
- III. Percepció i creativitat
- IV. Llenguatge visual
- V. Experimentació amb el material: tècniques i procediments
- VI. Art modern i contemporani

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22116 - Educació Artística: Plàstica i Visual. Didàctica a l'escola primària
Grup	Grup 1, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	A
Idioma	Català

VII. Projectes artístics

Metodologia docent

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques		Grup gran (G)	Les classes teòriques es realitzaran setmanalment i consistiran en exposicions del programa de l'assignatura per part dels professors. D'altra banda, es fomentarà la participació activa dels estudiants, així com el diàleg entre els membres del grup, a través de l'anàlisi del material inclòs en el dossier de l'assignatura.	21
Classes pràctiques		Grup mitjà (M)	<p>Durant les classes pràctiques, es facilitarà als estudiants el coneixement de sistemes de representació, tècniques, procediments i materials amb l'objecte d'apropar-los a la pràctica artística i les seves aplicacions a l'Escola. Al llarg del curs, l'estudiant durà a terme un projecte artístic de caràcter individual que, opcionalment, presentarà davant la resta del grup.</p> <p>Els professors tutoritzaran de manera individual les fases del projecte i en valoraran tant l'aspecte conceptual com el formal. La carpeta de pràctiques, acompanyada d'un diari d'aprenentatge i del projecte final, es presentarà l'últim dia de classe.</p> <p>L'assistència a les classes pràctiques és obligatòria.</p>	21
Tutories ECTS		Grup petit (P)	Les sessions setmanals de tutoria es destinen a l'atenció de dubtes puntuals, així com al seguiment dels projectes.	14
Avaluació	Examen final	Grup gran (G)	<p>D'acord amb la convocatòria oficial, es realitzarà un examen teòric de l'assignatura que comptarà amb dos apartats: un de desenvolupament, dedicat a l'anàlisi i contextualització d'una obra d'art, i l'altre, que consistirà en una relació de preguntes breus vinculades als continguts del temari. Aquest examen tindrà una durada màxima de dues hores.</p> <p>Acte seguit es realitzarà un examen pràctic adreçat a aquells estudiants que hagin perdut el dret a l'avaluació contínua pel fet de no haver assistit al 80% de les pràctiques. Aquest examen tindrà una durada màxima de quatre hores.</p>	4

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22116 - Educació Artística: Plàstica i Visual. Didàctica a l'escola primària
Grup	Grup 1, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Seguiment de les sessions pràctiques	El seguiment de les sessions pràctiques es desenvoluparà, d'una banda, mitjançant la repetició (1) de les activitats proposades setmanalment pels professors. De l'altra, l'estudiant durà a terme una obra plàstica personal que es formalitzarà en el projecte final (2) de l'assignatura. Finalment, l'estudiant realitzarà un diari d'aprenentatge (3), a manera de valoració del seu procés d'aprenentatge.	40
Estudi i treball autònom individual	Seguiment de les sessions teòriques	Per tal de preparar l'examen final (4), l'estudiant completarà els temes tractats setmanalment a les sessions teòriques a través de la consulta i estudi de la bibliografia recomanada. L'objectiu és familiaritzar l'estudiant amb les fonts i els mètodes de l'educació artística i la història de l'art i avaluar-ne la recerca, la capacitat de reflexió i el desenvolupament dels temes proposats.	40
Estudi i treball autònom individual	Visita i comentari d'exposicions o en grup	Durant el curs, els estudiants visitaran una exposició de la qual presentaran una ressenya (5), acompanyada d'un treball de recerca vinculat a l'art i la seva didàctica.	10

Riscs específics i mesures de protecció

Aquesta assignatura comporta l'ús d'eines i materials que poden tenir risc si no es manipulen correctament, per tant els professors en donaran les pautes d'utilització adequades. D'altra banda, s'ha de considerar, per bé que improbable, la possibilitat d'algun accident durant les activitats dutes a terme fora de l'aula.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les competències assignades a l'assignatura es valoraran d'acord amb els procediments d'avaluació descrits a la taula següent. La superació de l'assignatura no serà possible sense haver presentat la totalitat dels treballs i sense haver superat, tant els crèdits teòrics com els pràctics, amb una nota igual o superior a 5. Val a dir que un treball que no hagi estat realitzat al 100% per l'alumne es considerarà com a no presentat: per tant, la detecció de plagi en una sola pràctica pot comportar la no superació de l'assignatura.

Classes pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Durant les classes pràctiques, es facilitarà als estudiants el coneixement de sistemes de representació, tècniques, procediments i materials amb l'objecte d'apropar-los a la pràctica artística i les seves aplicacions a l'Escola. Al llarg del curs, l'estudiant durà a terme un projecte artístic de caràcter individual que, opcionalment, presentarà davant la resta del grup. Els professors tutoritzaran de manera individual les fases del projecte i en valoraran tant l'aspecte conceptual com el formal. La carpeta de pràctiques, acompanyada

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22116 - Educació Artística: Plàstica i Visual. Didàctica a l'escola primària
Grup	Grup 1, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	A
Idioma	Català

d'un diari d'aprenentatge i del projecte final, es presentarà l'últim dia de classe. L'assistència a les classes pràctiques és obligatòria.

Críteris d'avaluació S'exigirà la presentació d'una carpeta amb la totalitat dels treballs realitzats durant el curs, juntament amb un diari d'aprenentatge i el projecte final.

Percentatge de la qualificació final: 45%

Examen final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	D'acord amb la convocatòria oficial, es realitzarà un examen teòric de l'assignatura que comptarà amb dos apartats: un de desenvolupament, dedicat a l'anàlisi i contextualització d'una obra d'art, i l'altre, que consistirà en una relació de preguntes breus vinculades als continguts del temari. Aquest examen tindrà una durada màxima de dues hores. Acte seguit es realitzarà un examen pràctic adreçat a aquells estudiants que hagin perdut el dret a l'avaluació contínua pel fet de no haver assistit al 80% de les pràctiques. Aquest examen tindrà una durada màxima de quatre hores.
Críteris d'avaluació	Es valorarà el correcte desenvolupament dels temes, així com la resposta adequada a les preguntes breus.

Percentatge de la qualificació final: 45%

Seguiment de les sessions pràctiques

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	El seguiment de les sessions pràctiques es desenvoluparà, d'una banda, mitjançant la repetició (1) de les activitats proposades setmanalment pels professors. De l'altra, l'estudiant durà a terme una obra plàstica personal que es formalitzarà en el projecte final (2) de l'assignatura. Finalment, l'estudiant realitzarà un diari d'aprenentatge (3), a manera de valoració del seu procés d'aprenentatge.
Críteris d'avaluació	Es valorarà l'evolució experimentada en el conjunt del treball al llarg del curs. S'avaluarà la qualitat estètica, conceptual i formal dels treballs presentats així com les anàlisis aportades al diari d'aprenentatge.

Percentatge de la qualificació final: 5%

Seguiment de les sessions teòriques

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Per tal de preparar l'examen final (4), l'estudiant completarà els temes tractats setmanalment a les sessions teòriques a través de la consulta i estudi de la bibliografia recomanada. L'objectiu és familiaritzar l'estudiant amb les fonts i els mètodes de l'educació artística i la història de l'art i avaluar-ne la recerca, la capacitat de reflexió i el desenvolupament dels temes proposats.
Críteris d'avaluació	Es valorarà el correcte desenvolupament del temari a través de la consulta i estudi de la bibliografia recomanada.

Percentatge de la qualificació final: 0%

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22116 - Educació Artística: Plàstica i Visual. Didàctica a l'escola primària
Grup	Grup 1, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	A
Idioma	Català

Visita i comentari d'exposicions

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Durant el curs, els estudiants visitaran una exposició de la qual presentaran una ressenya (5), acompanyada d'un treball de recerca vinculat a l'art i la seva didàctica.
Criteris d'avaluació	Es valorarà el procés d'elaboració de la ressenya així com les aplicacions didàctiques proposades. D'altra banda, se sobreentén que la presència d'errades ortogràfiques i/o gramaticals a qualsevol activitat acadèmica lliurada per l'alumnat serà qualificada negativament.

Percentatge de la qualificació final: 5%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- BALADA, M.; JUANOLA, M. (1984): L'educació visual a l'escola. Edicions 62, Barcelona
EDWARDS, B. (2011): El color. Un método para dominar el arte de combinar los colores. Urano, Barcelona
EDWARDS, B. (2011): Nuevo aprender a dibujar con el lado derecho del cerebro. Urano, Barcelona
HERNÁNDEZ BELVER M. et al. (2000): Educación artística y arte infantil. Fundamentos, Madrid
MARÍN VIADEL, R. et al. (2003): Didáctica de la Educación artística para Primaria. Pearson, Madrid
WILSON, B. et al. (2004): La enseñanza del dibujo a partir del arte. Paidós, Barcelona

Bibliografia complementària

- ARGAN, G. (1976): El Arte Moderno. Fernando Torres, Valencia
ARNHEIM, R. (1993): Consideraciones sobre la educación artística. Edit. Paidós, Barcelona
ARNHEIM, R. (2002): Arte y percepción visual: psicología del ojo creador. Alianza, Madrid.
BELJON, J.J. (1993): Gramática del arte. Celeste, Madrid
BERGER, J. (1993): Introducción general de arte. Istmo, Madrid
BRUSATIN, M (2006): Historia de los colores. Paidós, Barcelona
CIRLOT, L. (1997): Historia del Arte. Últimas tendencias. Planeta, Barcelona
DANTZIC, C. M. (2004): Cómo dibujar. Guía completa de sus técnicas e interpretaciones. H. Blume, Madrid
DONDIS, D (1976): La sintaxis de la imagen. Gustavo Gili, Barcelona
EFLAND, A. (2002): Una historia de la educación del arte. Tendencias intelectuales y sociales en la enseñanza de las artes visuales. Paidós, Barcelona
EISNER, E. (2002) El arte y la creación de la mente. Paidós, Barcelona
FIGUERAS, M. (2000) : Traçocats. Experiències plàstiques amb l'art. Ventall Edicions, Barcelona
FREINET, C. (1975): Dibuixos i pintures d'infants. Laia, Barcelona
FREINET, C. (1987): Los métodos naturales. Neuchatel, Suiza
GARCÍA NAVAS, J. (1997) Dibujar después de 1910. Ediciones UPC, Barcelona
GARDNER, H. (1987): Arte, mente y cerebro. Paidós, Buenos Aires.
GARDNER, H. (1994): Educación artística y desarrollo humano. Ed. Paidós, Barcelona
GREENE, M. (2005): Liberar la imaginación. Ensayos sobre educación, arte y cambio social. Graó, Barcelona
GRATACOS, R. (2006): Arte y ciegos: tan lejos, tan cerca. Edit. Octaedro, Barcelona
GOMBRICH, E. H. (2002): Arte e Ilusión: Estudio sobre la Psicología de la Representación Pictórica. Debate, Madrid
GÓMEZ MOLINA, JJ. (1995): Las lecciones de dibujo. Cátedra, Madrid
HARGREAVES, D. (1991): Infancia y educación artística. Morata, Madrid
HERNÁNDEZ BELVER, M. (1995): El arte de los niños. Investigación y didáctica del MUPAI. Fundamentos, Madrid.

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22116 - Educació Artística: Plàstica i Visual. Didàctica a l'escola primària
Grup	Grup 1, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	A
Idioma	Català

- KELLOG, R. (1981): Análisis de la expresión plástica del preescolar. Cincel, Madrid
- LAZOTTI, L. (1994): Educación plástica y visual. MEC, Madrid.
- LOWENFELD, V.; BRITTAIN, L. (1977): Desarrollo de la capacidad creadora. Kapelusz, Buenos Aires.
- MARTIN, J. (2003): Enciclopedia de técnicas de impresión. Edit. Acanto Barcelona.
- MEGLIN, N. (1999): El placer de dibujar. Edit Urano, Barcelona
- MICHELLI, M. (1989): Las vanguardias artísticas del S.XX. Alianza edit., Madrid.
- MICKLETHWAIT, L. (1993) : El meu primer llibre d'art. Edic. Molino, Barcelona
- MUNARI, B (1985): Diseño y comunicación visual. Contribución a una metodología didáctica. Edit. Gustavo Gili, Barcelona.
- OLIVER, M. et al (1999): Amb els ulls oberts. Ed. Cort, Palma.
- PANOFSKY, E. (1979): El significado de las artes visuales. Alianza, Madrid
- PARINI, P. (2002) : Los recorridos de la mirada. Edit. Paidós, Barcelona
- READ, H. (1964): La escultura moderna. Edic. Destino, Barcelona
- READ, H. (1982): La educación por el arte. Paidós, Barcelona
- STERN, A. (1962): Comprensión del Arte Infantil. Kapelusz, Buenos Aires
- WIDLOCHER, D. (1971): Los dibujos de los niños. Bases para una interpretación psicológica. Herder, Barcelona.

